04/12/2019

Η διαδικασία για την ψήφο των Αποδήμων

/ Ομογένεια

Ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με το σχέδιο νόμου για τη διευκόλυνση άσκησης εκλογικού δικαιώματος των εκτός Ελλάδας εκλογέων έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο Εσωτερικών, ενόψει της σημερινής συζήτησης- επεξεργασίας του στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής.

Με το σχέδιο νόμου ρυθμίζεται η συνταγματική πρόβλεψη για τον τρόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος των ψηφοφόρων οι οποίοι τη μέρα των εθνικών εκλογών (καθώς και των εκλογών για την ανάδειξη εκπροσώπων στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της διεξαγωγής εθνικού δημοψηφίσματος) βρίσκονται εκτός ελληνικής επικράτειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 παρ. 4 του Συντάγματος, για την ψήφιση του νόμου απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία 200 βουλευτών. Στο πλαίσιο της συγκέντρωσης της απαιτούμενης πλειοψηφίας συνεδρίασε 3 φορές διακομματική επιτροπή αποτελούμενη από τους εκπροσώπους των 6 κοινοβουλευτικών κομμάτων.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω συνεδριάσεων ήταν η καταρχήν σύγκλιση σε μια συμφωνία 4+1 σημείων, η οποία δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της πλειοψηφίας των 200 θετικών ψήφων. Τα σημεία αυτά είναι:

1. Διεξαγωγή της ψηφοφορίας με αυτοπρόσωπη παρουσία του εκλογέα σε εκλογικά τμήματα που θα συσταθούν σε πρεσβείες, προξενεία, χώρους οργανώσεων απόδημων ή άλλους κατάλληλους χώρους. Ο ελάχιστος αριθμός για να συγκροτηθεί εκλογικό τμήμα είναι οι σαράντα (40) εκλογείς.

2. Η ψήφος των εκλογέων που ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στα ανωτέρω εκλογικά τμήματα θα μετράει ισότιμα στο συνολικό εκλογικό αποτέλεσμα και, επομένως, για τη συνολική κατανομή των εδρών.

3. Αυξάνονται σε 15 από 12 οι βουλευτές Επικρατείας. Οι εκλογείς στα τμήματα του εξωτερικού θα επιλέγουν (δίχως να θέτουν σταυρό προτίμησης) το ψηφοδέλτιο Επικρατείας του κόμματος που επιθυμούν. Εναπόκειται στα κόμματα αν θα επιλέξουν έναν ή περισσότερους υποψηφίους στο ψηφοδέλτιο Επικρατείας που θα προέρχονται από τον ελληνισμό της διασποράς.

4. Δικαίωμα εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους του εξωτερικού έχουν οι εκλογείς οι οποίοι πληρούν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

α. Τα τελευταία τριάντα πέντε (35) χρόνια έχουν ζήσει δύο (2) έτη στην Ελλάδα

β. Έχουν υποβάλει φορολογική δήλωση (Ε1 ή Ε2 ή Ε3 ή Ε9) είτε το τρέχον είτε το προηγούμενο φορολογικό έτος.

5. Ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση του άρθρου 54 του Συντάγματος ώστε να είναι συμβατοί με το Σύνταγμα οι περιορισμοί του σημείου 4.

Η αίτηση του εκλογέα θα γίνεται ηλεκτρονικά σε ειδική πύλη η οποία αναμένεται να λειτουργήσει εντός δύο μηνών από τη ψήφιση του νόμου. Εφόσον τα διαθέσιμα στοιχεία για την απόδειξη των κριτηρίων του σημείου 4 είναι διαθέσιμα σε βάσεις δεδομένων του Δημοσίου (και συναινεί ο εκλογέας) αυτά θα αντλούνται αυτεπάγγελτα άμεσα.

Η πιστοποίηση των κριτηρίων διαμονής γίνεται με δημόσια έγγραφα και ιδίως:

α) Βεβαίωση φοίτησης από σχολείο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας, τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης ή από ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

β) Βεβαίωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών (ένσημα) της ημεδαπής

γ) Βεβαίωση εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας για όσο διάστημα διαρκεί αυτή

Δεν απαιτείται υποβολή φορολογικής δήλωσης εφόσον ο εκλογέας: αα) δεν έχει συμπληρώσει τα τριάντα έτη (30) ζωής και ββ) έχει υποβάλει φορολογική δήλωση συγγενείς α’ βαθμού κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Ερωτήσεις:

Ερ: Αν κάποιος που διαμένει στο εξωτερικό δεν υποβάλει αίτηση ή δεν πληροί τα κριτήρια τότε δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου;

Απ: Ασφαλώς και θα μπορεί να ψηφίζει! Ο εκλογέας μπορεί να ασκήσει κανονικά το εκλογικό του δικαίωμα στην Ελλάδα στο εκλογικό τμήμα στο οποίο είναι εγγεγραμμένος

Ερ: Ήταν απαραίτητοι όλοι αυτοί οι περιορισμοί;

Απ: Το Σύνταγμα όπως ισχύει από το 2001, απαιτεί 200 ψήφους για να εφαρμοστεί η συγκεκριμένη διευκόλυνση. Αν δεν συγκεντρωθούν ο νόμος δεν μπορεί να ψηφιστεί από τη Βουλή και δεν θα μπορεί κανένας εκλογέας που ζει στο εξωτερικό να ψηφίσει από τον τόπο διαμονής του. Η ΝΔ διαθέτει 158 βουλευτές ενώ και τα υπόλοιπα κόμματα που ήταν κοντά στις προτάσεις της δεν συγκέντρωναν την απαραίτητη πλειοψηφία. Ως εκ τούτου, χρειάστηκε στα πλαίσια του διαλόγου μεταξύ των κομμάτων να γίνουν υποχωρήσεις. Αποτέλεσμα αυτής της συμφωνίας είναι το σχέδιο νόμου το οποίο συζητείται στη Βουλή.

Ερ: Δεν μπορεί να γίνει στο μέλλον καμία βελτίωση;

Απ: Η ψήφισή του είναι ένα σημαντικό βήμα. Αισιοδοξούμε ότι μετά την πρώτη εφαρμογή του και με βάση πραγματικά δεδομένα, η επόμενη Βουλή θα μπορεί να τροποποιήσει το νομοσχέδιο, αίροντας κάποιους από τους περιορισμούς για την εγγραφή στους ειδικούς καταλόγους του εξωτερικού.

Ερ: Γιατί δεν μπορούν να ψηφίσουν για την εκλογική τους περιφέρεια; Και ψηφίζουν μόνο για το ψηφοδέλτιο Επικρατείας;

Απ: Πρακτικά αυτό μπορούσε να γίνει μόνο με χρήση επιστολικής ψήφου -όπως άλλωστε προέβλεπε η αρχική πρόταση της κυβέρνησης. Σε διαφορετική περίπτωση έπρεπε να στηθούν 59 κάλπες -όσες είναι οι εκλογικές περιφέρειες- σε κάθε εκλογική κέντρο.

Ερ: Με την αυτοπρόσωπη παρουσία στα εκλογικά τμήματα, πώς θα διευκολυνθεί κάποιος που μένει μακριά από ένα προξενείο;

Απ: Εκτός από προξενεία θα χρησιμοποιηθούν και άλλοι χώροι, συμπεριλαμβανομένων και δημόσιων χώρων της χώρα που ζουν οι εκλογείς. Για να δημιουργηθεί ένα εκλογικό τμήμα είναι απαραίτητη η ύπαρξη 40 εκλογέων. Ο αριθμός αυτός και διευκολύνει τη δημιουργία πολλών εκλογικών κέντρων αλλά και εξασφαλίζει τη μυστικότητα της ψήφου.